

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**M. Tvllivs Cicero Mannvcciorvm Commentariis Illvstratvs
antiquaeq. lectioni restitutus**

Continens De Philosophia Volumen Primum

Cicero, Marcus Tullius

Venetiis, 1583

Ad Chr Henricvm III Galliae Et I Poloniae Regem

[urn:nbn:de:gbv:45:1-770549](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:45:1-770549)

A D . C H R . ^{M V M}

HENRICVM III · GALLIAE ET · I · POLONIAE

R E G E M

AGNA inter mortales, HENRICE REX, atque adeo maxima Virtutis uis apparet. ea duce, summa quaeque homines gerunt, eximiamque nominis immortalitatem sibi comparant. Haec si in priuatis hominibus mira efficit, quidnam existimandum est in Principibus efficere, quiq. a Deo Opt. Max. ueluti exemplar ad imitandum nobis propositi sint? Omnes certe Principes a Deo esse, quis ignorat? Sed tamen, inter ipsos plurimum interesse, quis non uidet? Ut eos proxime ad Deum accedere putandum sit, qui uirtute magis praestent, eamque uita ipsa nobis exprimant. Potest singulari uirtute uir familiam uel obscuram illustrare. Potest & patriae, alioquin humili, splendorem afferre. Quod si non in una ciuitate, sed in eadem familia plures, pluresque huiusmodi sint, sique ij Principes sint, tantum & Prouinciae ipsi, & Ciuitati, & Familiae luminis accedit, quantum nedum cogitatione assequi nobis liceat. Hoc ego saepe mecum reputans, & attente animo uoluens, nihil reperiri posse affirmo, quod Regiae Gallorum genti equiparari ualeat. Quae, tot saeculorum, tot Regum propagatione celeberrima, CHRISTIANISSIMI titulum merito est consecuta. Quicumque enim Christianam pietatem sic amplexantur, atque defendunt, ut eam rebus omnibus anteponant, atque ab eius sanctissimis, & saluberrimis institutis numquam oculos, animumque deflectant, uiuentibus gloriam inter homines, animi tranquillitatem, secunda omnia, post obitum sempiterna diuinae felicitatis praemia largitur Deus. Hoc Tu, a maioribus Tuis Tibi traditum, Patris praesertim exemplo ad-

* 2 ductus,

ductus, ad tuendum, augendumq. diuini Familiae Tuae nominis decus, tam constanter retinendum duxisti, ut, nondum decimum octauum annum cum ageres, pluribus uictoriis sis potitus, quibus non solum interfuisti, sed etiam maxima cum laude praefuisti. Vt ad CHRISTIANISSIMI nomen, quod hereditarium habes, PIETATEM propriam adiunxeris: & omnes Tibi post DIVVM. HLVDOVICVM Pietatis primas deferant. Ea enim adolescens in maximis proeliis es ausus pro Christianae Reip. salute, quae magno, atque in re militari peritissimo Imperatore digna essent. Tuaeq. uitae exemplum, Tuus animus, summa, singularisq. pietas erga Deum, ualde, relicto armorum metu, multis in rebus profuit. Haec dum per uniuersum Terrarum orbem maxima cum admiratione Virtutis Tuae, omnium bonorum applausu, celebrarentur, factum est, ut non solum ipsa Te Gallia semper adamauerit, sed longinquae etiam Nationes, Virtutum Tuarum fama permotae, expetierint. Polonia enim, Rege mortuo, Te, summa Christianorum omnium laetitia, Regem nominauit. Quod opulentissimum Regnum Tu felicibus auspiciis ingressus, quae non agebas immortalitate digna: quae ue praetermittebas, quae non solum ad Tui nominis immortalitatem, uerum etiam ad totius Regni commodum, & ornamentum facere uiderentur? Diuinitus ut euocatus uidereris ad eius praesidium, atque salutem. Multaq. a Te instituta, summa Tui nominis gloria, conseruantur. Iam in praeclaro actionum cursu cum Te Polonia conspiceret, Gallia reuocauit. Mortuo enim, uel potius ad caelestem Patriam accersito CAROLO IX. Fratrem Tuo, prope randum Tibi fuit in Galliam; ut ea, quae ipse singulari uirtute coeperat, Tu singulari quoque uirtute perficeres. Poloniae perillustrem Tui memoriam reliquisti. Neque Italiam, cum in Galliam profisceris, Tua praesentia fraudare uoluisti. Quae, Te cum uideret, tota exultans, mirifica optimae uoluntatis signa dedit. exceptus enim es ubique plane Regio apparatu, quiq. Tibi, HENRICO scilicet, tot Regum, tot Herouum uero successori, conueniret. Veneta certe haec Resp. Tuo aduentu audito, quae pro incredibili omnium laetitia non cogitauit, non effecit, quae ad amorem, & obseruantiam erga Te suam declarandam ualere: totius Orbis iudicio ea praestitit, in Te excipiendo, quae uix mente complecti possint. amorem profecto suum, & summa Tua merita, una eademq. ratione maxima, & perpetua laude probauit. Magna omnia, & aeterna memoria digna sunt, quae Venetijs uisa fuerunt, quamdiu Tu fuisti. Sed utinam, HENRICE .REX, animos, intimosq. omnium sensus intueri potuisses. nihil carius, nihil suauius, nihil amabilius Tibi umquam esset. nihil eo tempore ab aliquo cogitari posse uidebatur, quod ad honorem Tuum, & cuiusque obseruantiam Tui nominis, non spectaret, non respiceret. nullus sermo alicubi, uel publicis in locis, uel intra domesti-

cos

cos parietes, nisi de Tuis laudibus, habebatur. exsultare omnia, etiam sensu carentia, uidebantur. & tandem discessus Tuus maximum Tui desiderium omnibus reliquit. Teq. discedentem animo, & mente persecuti sunt. Senatusq. hoc, ad posterorum memoriam, testatum esse uoluit. Ad Matrem dolentem, ad Regnum afflicto, incolumis igitur cum peruenisses, dici uix potest, quantam Regina, Regnumq. ipsum consolationem, atque laetitiam perceperit. Tua enim uirtus, Tua immensa humanitas, iamdiu oprata, quasi lucidissimus Sol post longas tenebras, eorum oculis apparuit: & salutis spem prope amissam restituit. Rex es, HENRICE, planeq. Regno dignus. Neque quisquam umquam a Te quidquam petiit, quod Tu non liberalissime praestiteris. Cumq. omnia in Te Regia conspiciantur, amorem, obseruantiamq. Tibi ab omnibus concilias. & omnes perpetuam Tibi, Regnoq. felicitatem precantur. Haec cum omnia saepissime mecum cogitare, atque admirari soleam, pro summa, ac singulari mea erga M. T. obseruantia; in mentem uenit, ut hoc M. Tullij Ciceronis Volumen, quod maximis meis laboribus, & uigiliis explicare sum conatus, cum tam optimo Virtutis Tuae, & obseruantiae meae testimonio per manus hominum circumferatur. Deus opt. max. fortunet Tua praeclara consilia. Venetiis. **CIO IO XXCIII.** illo ipso Pentecostes die, quem Tibi ad immortalitatem praecipuum dedisse uidetur Deus. eo enim & Poloniae Rex electus, & ad hereditarium Galliae Regnum uocatus fuisti.

M. T. obseruantissimus,

Aldus Mannuccius,

Paulli F. Aldi N.

HENRICVS
III. GALLIAE . ET . I. POLONIAE . REX . CHRISTIANISS.

ACCEPTO

DE . IMMATVRA . CAROLI . IX. GALLIAE . REGIS . FRATRIS . CONIYNTISSIMI . MORTE
TRISTI . NVNCIO

E . POLONIA . IN . FRANCIAM

AD . INEVNDVM . REGNVM . HEREDITARIVM
PROPERANS

VENETIAS

ANNO . SAL . CID IO LXXIV . XIV . KAL . SEXT .

ACCESSIT

ATQVE . AB . ALOYSIO . MOCENIGO . SERENISS . VENETORVM . PRINCIPE

ET . OMNIBVS . HVIVSCE . REIP . ORDINIBVS

NON . MODO . PROPTER . VETERIS . AMICITIAE . NECESSITVDINEM

VERVM . ETIAM . OB . SINGVLAREM . DE . IPSIVS . EXIMIA . VIRTUTE

ATQVE . ANIMI . MAGNITVDINE . OPINIONEM

MAGNIFICENTISSIMO . POST . HOMINVM . MEMORIAM . APPARATV

ATQVE . ALACRI

ITALIAE . PROPE . VNIVERSAE

SVMMORVMQ . PRINCIPVM . PRAESERTIM

CONCVRSV

EXCEPTVS . EST

AD . CVIVS . REI . GRATIQ . REGIS . ANIMI . ERGA . HANC . REMP . MEMORIAM . SEMPITERNAM

SENATVS

HOC . MONVMENTVM . FIERI . CVRAVIT

ARNOLDO . FERRERIO . SECRETIORIS . EIVS . CONSILII . PARTICIPE

REGIO . APVD . REMP . LEGATO

ID . ETIAM . POSTVLANTE

I N D E X
L I B R O R V M
Qui hoc Volumine continentur.

<i>Academicarum quaestionum, editionis primae liber II. qui inscribitur Lucullus</i>	1
<i>Academicarum quaestionum, editionis secundae liber I.</i>	33
<i>De Finibus Lib.</i> {	45
I.	57
II.	79
III.	93
IV.	108
V.	
 <i>Tusculanarum disputationum Lib.</i> {	129
I.	170
II.	185
III.	213
IV.	240
V.	

